

Styresak 102-2024

Henvisninger innen psykisk helsevern og håndtering av ventetid og fristbrudd i Psykisk helse- og rusklinikken

Saksbehandler: Daniel Mørch
Dato dok: 19.11.2024
Møtedato: 26.11.2024
Vår ref: 2020/5341

Vedlegg (t): [Styresak 053-2024 Fristbrudd og ventetid i PHR klinikken](#)

Innstilling til vedtak:

1. Styret tar saken til orientering.

Bakgrunn:

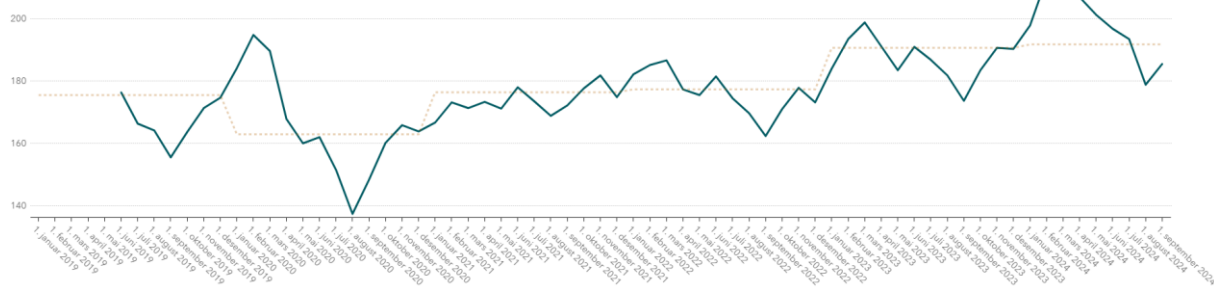
Denne styresaken er en oppfølging av styresak 053-2024 i juni 2024 samt vedtak i styresak 065-2024 i august, virksomhetsrapport juni og juli 2024. Saken belyser vekst i henvisninger innen psykisk helsevern samt håndtering av ventetid og fristbrudd i Psykisk helse- og rusklinikken.

Styringskrav og status

Styringskrav for 2024 er at gjennomsnittlig ventetid for avviklede skal være under 66 dager for psykisk helsevern voksne og barn- og unge. Det langsiktige målet er at ventetiden skal reduseres til hhv <40 dager for psykisk helsevern voksne og <35 dager for psykisk helsevern barn- og unge.

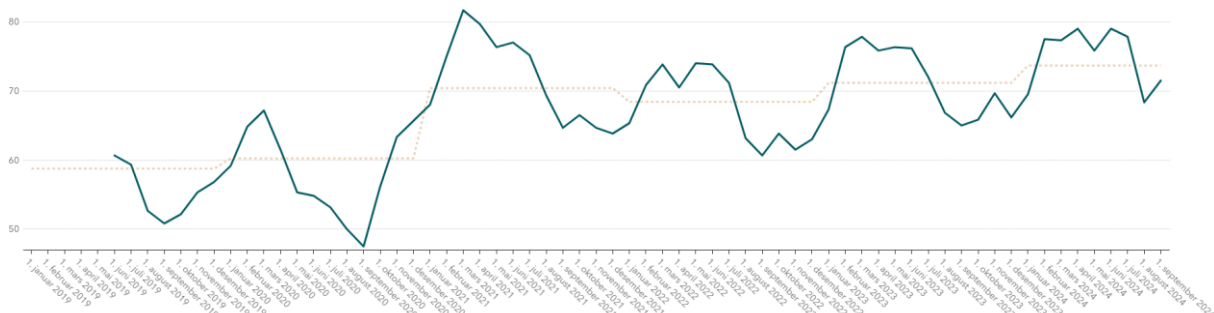
Antall henvisninger har over år økt både innenfor Psykisk helsevern voksne (PHV) og psykisk helsevern barn og unge (PHBU). Grafene under viser utviklingen i antall henvisninger som er innvilget rett til helsehjelp innen hhv. psykisk helsevern voksne og psykisk helsevern barn og unge. Stiplet linje i grafen viser seks måneders glidende gjennomsnitt. Innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) har vi sette en reduksjon i antall henvisninger som har fått innvilget rett til helsehjelp.

Utvikling i antall henvisninger (innvilget rett til helsehjelp) psykisk helsevern voksne:

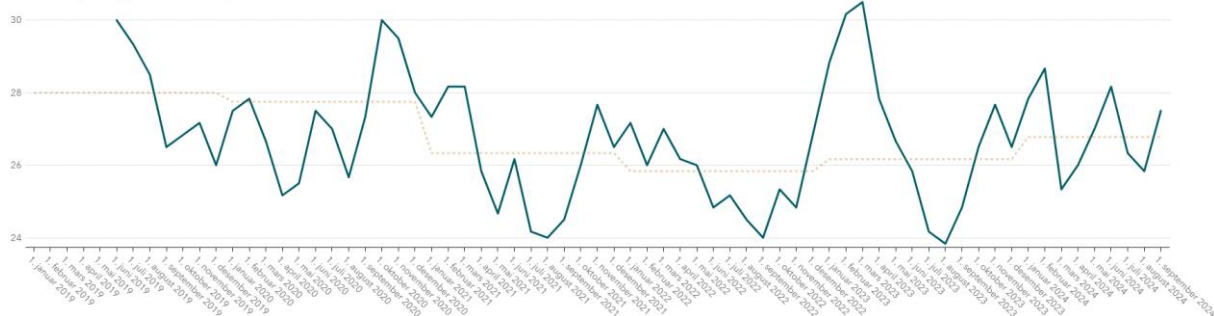
Fra HN LIS: Forside Helse Nord RHF, Ventetid og fristbrudd, Utvikling i antall henvisninger (periode 2019-2024).

Utvikling i antall henvisninger (innvilget rett til helsehjelp) psykisk helsevern barn og unge:

Fra HN LIS: Forside Helse Nord RHF, Ventetid og fristbrudd, Utvikling i antall henvisninger (periode 2019-2024).

Utvikling i antall henvisninger (innvilget rett til helsehjelp) tverrfaglig spesialisert rusbehandling:

Psykisk helsevern voksne har hatt en gradvis økning over år, hvor det den senere tid har vært en mer betydelig økning fra høsten 2023 og frem til ca. mars 2024. Dette sees blant annet i sammenheng med Helse Nord's innføring av felles henvisningsmottak for psykisk helsevern voksne Nordlandssykehuset HF og Helse Nord's avtalespesialister. Økningen varierer mellom de ulike lokasjonene, men har vært størst ved Salten DPS Bodø og Lofoten og Vesterålen DPS Vesterålen.

Psykisk helsevern barn og unge hadde den mest markante økningen mot slutten av 2020. Antallet henvisninger har ligget på et jevnt høyere nivå siden da. Den største økningen har vi sett ved BUP Ytre Salten (Bodø).

Viser også til virksomhetsrapport august 2024 (styresak 071-2024)

Pr. 31.8. har klinikken samlet mottatt ca. 8 % flere primærhenvisninger, sammenlignet med samme periode i fjor (DIPS rapport D-9801 primærhenvisninger). For de største polikliniske enhetene er detaljene som følger:

- BUPA pol Bodø: opp 14 %
- Salten DPS pol Bodø: opp 22 %
- LoVe DPS pol Lofoten: ned 6 %
- LoVe DPS pol Vesterålen: opp 9 %

Antall mottatte innenfor fagområdene er altså høyere er grafene indikerer ettersom disse ikke inkluderer avviste henvisninger.

Tiltak

Klinikken har mange pågående tiltak som er beskrevet i styresak 053-2024. Disse tiltakene er fortsatt aktive og det er kontinuerlig arbeid med å vurdere effekt av tiltak, samt å iverksette nye tiltak som vurderes å kunne ha effekt.

Barne- og ungdomspsykiatrisk (BUPA) gjennomførte i august en felles samling for inntaksansvarlige og ledere ved de ulike lokasjonene. Statsforvalteren i Nordland holdt også innlegg på samlingen. Målet med samlingen var å bedre sikre at det ikke er uønsket variasjon i inntaksteamene og at det gjøres korrekte vurderinger i henhold til prioriteringsveilederen for psykisk helsevern barn og unge.

Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset HF skal gjennomføre prosjekt for å redusere ventetid og fristbrudd. Tiltaket er todelt, hvorav den ene dele består av at Helse Nord har inngått en rammeavtale med et privat firma som skal overta et antall pasienter fra Salten DPS Bodø og gjennomføre fullstendige pasientforløp for disse pasientene. Den andre delen av tiltaket er at Helse Nord har inngått avtale med enkeltbehandlere som skal gå inn i bemanningen ved Salten DPS Bodø og ivareta pasientforløp koordinert med Salten DPS. Begge disse tiltakene er nært forestående og de siste detaljene forventes å være på plass i løpet av november måned. Bakgrunnen for at Salten DPS er valgt som pilot er at det er der vi har de største kapasitetsutfordringene.

Senter for klinisk støtte og dokumentasjon (SKSD) programmerte i juni Nora Nord til å gjennomgå fristbruddfaktura for 2024. Prosessen er nå videreutviklet slik at alle fristbruddfakturaer fra 2019 er gjennomgått, samt status på fakturerte fristbruddsaker er kontrollert i fristbruddportalen. Dette har medført at foretaket basert på funn har sendt bekymringsmelding til Statsforvalteren i Nordland. Nordlandssykehuset ser på mulighetene for å benytte Nora Nord i denne sammenheng videre.

SKSD har sammen med Salten DPS og Lofoten og Vesterålen DPS jobbet med tiltakspakke 2, pkt. 2.3 Felles ressursbruk inkludert felles ventelister. Prosjektet leverte 05.09.24 en rapport som skisserer flere tiltak. Flere av tiltakene er allerede ferdigstilt og vil evalueres i januar 2025. Tiltakene innbefatter:

- Venteliste og fordeling av pasienter:
 - Felles arbeidsgruppe i DIPS på tvers av DPS lokasjonene
 - Ny frase til ventelistebevis
 - Sekretær fra SKSD tilstede på inntaksmøter ved Salten DPS
 - Felles struktur på venteliste på tvers av avdelingene for å bidra til bedre oversikt og riktig prioritering
- Timebøker og planlegging

- Standardisert timebok
- Helsesekretær innkaller og administrerer timer i timebok for alle behandlere
- Bruk av teknologi
 - Implementering av nytt skjema i Checkware for å redusere tidsbruk i førstegangssamtale med pasient
- Oppgavedeling
 - Helsesekretær overtar EKG-måling av pasienter tilknyttet poliklinikkene i Bodø

Klinikken har gjennomført felles møte mellom Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPA) og Salten DPS for erfaringsdeling etter BUPAs pilotering av tidlig avklaringsteam. Salten DPS vil etablere en pilot med tidlig avklaringsteam.

<https://www.nordlandssykehuset.no/nyheter/god-og-effektiv-helsehjelp-pa-rett-niva-til-rett-tid/>

Klinikken har ekstraordinær kveldspoliklinikk ved flere lokasjoner, med mål om å redusere ventetid og fristbrudd. Tiltaket er aktivt innen både psykisk helsevern voksne og psykisk helsevern barn og unge, ved de lokasjonene vi har kapasitetsutfordringer. Spesialister tilknyttet andre avdelinger bidrar også inn i dette arbeidet.

Klinikken har gjort flere omstillinger de senere år for å øke kvalitet på tjenestene samt å øke kapasitet ved poliklinikkene:

- Ved barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling ble de mest omfattende organisatoriske endringene gjort i 2021, og stillinger ble da tilført poliklinikk for å styrke de lokale BUPene i opptaksområdet.
- Ved Lofoten og Vesterålen DPS har det vært flere endringer gjort over de senere år, som også har hatt som mål å bedre kvalitet og øke kapasitet ved de voksenpsykiatriske poliklinikkene i Lofoten og Vesterålen.
- Ved Salten DPS omstilte man i 2020 fra Akuttambulanseteam til Korttidspoliklinikk. Grunnet koronapandemien var ikke enheten operativ før i 2021.
- Avdelingene har også i tillegg omprioritert stillinger mellom enheter og lokasjoner for å øke kapasitet på områdene hvor det er størst press på de polikliniske tjenestene.

I Bodø har man i samarbeid med forsvaret etablert Bodø Intensiv Eksponerings Terapi (BIET) som er et intensivtilbud for allmennpsykiatriske lidelser. Etter etablering har også PHR-klinikken i samarbeid med eksternt firma pilotert bruk av VR-teknologi i behandlingen.

<https://www.kognitiv.no/eksponeringsbasert-angstbehandling-med-vr/>

Ved Lofoten og Vesterålen DPS har man videreutviklet eksisterende intensivtilbud for å kunne gi intensivbehandling innen flere allmennpsykiatriske lidelser.

Ved Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPA) etablerte man i 2023 intensivt utredningstilbud innenfor ADHD. BUPA hospiterer også i BIET med mål om å etablere lignende intensivbehandling for ungdom. Videre har også BUPA etablert DBT-team i 2022 med mål om bedre kvalitet og mer effektiv behandling for ungdommer med omfattende selvskadingsproblematikk og selvmordsrisikoatferd.

<https://www.nordlandssykehuset.no/nyheter/nytt-livsviktig-behandlingstilbud-for-ungdom/>

PHR-klinikken får nå tilført stillinger som en del av den økte bevilgningen for ventetidsløftet for å øke kapasitet ved VOP og BUP.

Effekt

Flere tiltak har hatt effekt, hvor ikke alle tiltak er like målbare. De endrede tjenestetilbudene har økt kapasitet og bedret kvalitet på behandling. Den økte henvisningsmengden har imidlertid lagt ytterligere press på kapasiteten i tjenestene.

Klinikken ser en nedgang i fristbruddkostnader ved Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, men en økning ved Lofoten og Vesterålen DPS og Salten DPS.

Fristbruddkostnader per oktober 2023 og per oktober 2024

	Per okt 2023	Per okt 2024	Differanse
BUPA	37 519 052	32 001 691	-5 517 361
LOVE	5 405 761	9 274 459	3 868 698
SDPS	18 219 417	30 083 079	11 863 662
Sentralt	4 185 462	6 121 465	1 936 003
Totalt	65 329 692	77 486 483	12 156 791